

Indenrigsministeren: Naar det ærede Udvalg til dette Afsnit foreslaar at udstemme § 66, da staar dette Forslag jo, som den ærede Ordfører bemærkede, i Forbindelse med det Lovforslag, som er indbragt angaaende Udviklingen af Loven af 8de Marts 1856. Da jeg neppe misforstod den ærede Ordfører i, at det tildels var paa Udvalgets Tilskyndelse eller i alt Fald med dets Bifald, at dette Lovforslag er blevet fremlagt, saa finder jeg det ganske naturligt, at Udvalget paa dette Sted stiller Forslag om, at den i Lovforslagets § 66 optagne Regel udgaar, thi det er klart, at man ikke kunde tillægge to forskellige Institutioner de samme Indtægter. Jeg tillader mig kun at omtale dette, fordi jeg dog vilde gjøre opmærksom paa, at der er en væsentlig Forskjel mellem det Lovforslag, til hvilket jeg henpeger, og den nævnte Paragraf i Lovforslaget. Medens jeg har opstaaet de Ytringer, der ere faldne her i Salen, navnlig ved første Behandling af Loven om den frivillige Fattigunderstøttelsesordning, saaledes, at en saadan Ordning ved Lov egentlig ikke fandt det ærede Things Bifald, og at Thinget derfor gav mig Ret i, at jeg ikke havde fremlagt noget Lovforslag i saa Henseende, saa vil Følgen af, at det Lovforslag, der foreligger om den frivillige Fattigunderstøttelse, vedtages, blive den, at det saagodtsom ene vil blive muligt at fremme den frivillige Fattigunderstøttelse gennem de Fattiges Kasse, thi det er efter sidstnævnte Lovforslag kun den, der vil faae de her omhandlede Indtægter, hvormod det foreliggende Lovforslag gaar ud paa at tillægge enhver Bemyndigelse for den frivillige Fattigunderstøttelse, som maatte danne sig, disse Indtægter. — Det ærede Udvalg har under Nr. 78 foreslaaet, at § 67 skal gaa ud, og har i Stedet derfor foreslået Forslag til fire nye Paragrafer, hvoraf den første, der er den, der er Gjenstand for Vædringsforslaget under Nr. 77, gaar ud paa at give Amtsraadet Bemyndigelse til at indrette og drive Amsarbejdsanstalter. Det ærede Thing vil maasse erindre fra den Dag, vi havde dette Lovforslags tredje Kapitel angaaende Forsørgelsesmaaden under Forhandling, at jeg da udtalte, at Grunden, hvorfor jeg med saa stor Lethed gik ind paa det ærede Udvalgs Omredaktion af Lovudkastets mere instruktorske Bestemmelser, dels var, at jeg havde nogen Tillid til de kommunale Tilsynsmænd, som en anden Paragraf i Lovforslaget tilsigtede at instituere, dels at man gennem de nu omhandlede Paragrafer paa en Maade havde ført Institutionen frem i en praktisk Skikkelse derved, at man tilbød disse Arbejdsanstalter, og saaledes ikke blot lettede de enkelte Kommuner Leiligheden til at kunne benytte dem, men tillige skabte en praktisk Opfordring, en Tilskyndelse, om jeg saa maa sige, til at oprette dem i en noget videre Omfang, end det hidtil har været Tilfældet. Jeg udtalte ved samme Leilighed tillige, at jeg anser det for at være en

af de væsentligste Feil ved vor nuværende Fattigbestyrelse, at man dels af økonomiske Hensyn, dels maasse af andre Hensyn er noget for sparsom med Bemyndelsen af Arbejde i Arbejdsanstalter. Jeg tror, at disse, naar de ere vel ledede og vel bestyrede, have ikke blot en gavnlig opdragende Virkning paa Fattiglemmet, men jeg tror ogsaa, at det ikke saa ganske sjældent er en Paamindelse for dem, der ellers søge Fattighjælp, og som i Reglen faae den uden store Vanskeligheder, en Paamindelse om, at det ikke kan hjælpe dem stort, om de ogsaa kunne faae en Understøttelse af Fattigvæsenet, thi de kunne ikke derfor faae Lov til at gaa og drive, da den Maade, hvorpaa Fattigbestyrelsen vil give dem Hjælp, vel vil være den at give dem det Nødtørftige, men tillige at fordrø, at de skulle bestille Noget. Jeg kan derfor ikke Andet end lægge særdeles Vægt paa denne Paragraf; kun kan jeg ikke ganske erklære mig tilfreds med, at man alene giver Amtsraadet en Bemyndigelse i denne Henseende; thi, som jeg har tilladt mig at udtale, maa jeg betragte denne Sag som en væsentlig Bestanddel i det System for den offentlige Fattigforsørgelse, som jeg anser for at være det rette og rigtige, og jeg maa derfor forbeholde mig at konferere med det ærede Udvalg, om der ikke maatte være Anledning til i Stedet for dette „kan“ at paalægge det som en Pligt, at disse Anstalter „skulle“ oprettes i det Mindste indenfor visse Grændser. Jeg har saa meget mindre Frygt herfor, som det jo slet ikke er Mening, at disse Anstalter skulle drives paa Amtets Betaling. Mening, at Amtet alene skal bære Byrden ved disse Anstalters Opførelse og Drift, men Mening er jo den, at der skal bydes Leilighed til, at de mindre Kommuner for en rimelig Betaling kunne faae de Fattige, som den enkelte Kommunalbestyrelse maatte finde særdeles egnede til at komme under Behandling i en saadan Arbejdsanstalt, anbragte deri. — Jeg kan heller ikke Andet end tiltrøde den Bestemmelse, som findes i Vædringsforslaget under Nr. 79, hvorefter der skal gives Amtsraadet en Bemyndigelse til at lade opføre Amtssygehuse eller i alt Fald til at give Bidrag til andre eksisterende Sygehuse. I dette Tilfælde tror jeg ikke, at der er nogen tilstrækkelig Opfordring til at fastslaa en ubetinget Pligt. Jeg tror, at det vil være tilstrækkeligt, at der gives en Bemyndigelse, idet jeg er overbevist om, at disse Anstalter ligge den menneskelige Lante meget nærmere end Arbejdsanstalterne, og tror, at man kan stole paa, at, hvor det maatte vise sig at være nødvendigt at skaffe Hjælp for Syge, der vil der ikke behøves nogen Lvang. Jeg tror ogsaa, at Erfaringen godtgjør dette, idet der, saavidt jeg veed, ikke er saa ganske saa Byer rundt omkring i Landet, hvor der er indrettet Sygehuse. — I den Paragraf, som under Vædringsforslaget under Nr. 80 er betegnet med § 00